

PRZEGLĄD CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

„Agrar- und Umweltrecht”

Hans-Werner Uherek, Manfred Köhne, *Die Einbeziehung der Betriebsprämie in die Entschädigung für Erwerbsverlust beim Landentzug für öffentliche Zwecke* (Uwzględnienie pomocy publicznej przy ustalaniu odszkodowania za utratę dochodu w związku z utratą nieruchomości rolnej na cel publiczny), AUR 2009, nr 5, s. 149-151.

Autorzy skrytykowali tezy D. Pasternaka zawarte w monografii M. Aust, R. Jacobs, D. Pasternak, *Die Enteignungsentschädigung* Berlin 2007, dotyczące zagadnienia uwzględnienia pomocy publicznej przy ustalaniu odszkodowania za szkodę powstałą w wyniku pozbawienia korzystania z gruntu rolnego na cel publiczny. W niniejszym artykule autorzy ustosunkowali się m.in. do ogólnego twierdzenia Pasternaka, iż pomoc publiczna nie jest w przedmiotowej sprawie uwzględniana przy ustalaniu wysokości odszkodowania. Stanowisko to zostało uzasadnione tym, że pomoc nie jest powiązana z wielkością produkcji i nie stanowi pożytku z nieruchomości rolnej. W ocenie Autorów, pogląd ten jest błędny, albowiem wysokość odszkodowania należy ustalać, oceniając wpływ wyłączenia na gospodarstwo rolne, a nie na podstawie wartości samej nieruchomości rolnej.

Gerhard Bruckmeier, *Das Wirtschaftsgut Wald (Las jako dobro gospodarcze)*, AUR 2009, nr 6, s. 173-175.

Autor omówił zagadnienie związane ze znaczeniem dla prawa podatkowego pojęcia „Stehendes Holz”. Pojęcie to zostało wyjaśnione poprzez orzecznictwo sądów administracyjnych w sprawach podatkowych. Nie obejmuje ono poszczególnych drzew lub całych drzewostanów, lecz tylko drzewostany wyodrębnione jako samoistna jednostka na podstawie kryterium funkcjonalności. Taka definicja przedmiotowego pojęcia jest znacząca przede wszystkim z tego względu, że w praktyce dotychczas wykazywano cały drzewostan jako „Stehendes Holz”. W ocenie Autora, konsekwencją przyjęcia powyższego znaczenia pojęcia „Stehendes Holz” będzie wzrost nakładu pracy organów administracji skarbowej i odpowiednio samych podatników.

Roland Norer, *Offenlegung von EU – Agrarsubventionsempfängern – Rechtsprechung zwischen Transparenz und Datenschutz* (Ujawnienie beneficjentów subwencji rolniczych UE – orzecznictwo pomiędzy jawnością i ochroną danych osobowych), AUR 2009r, nr 8, s. 241-243.

Autor opisuje rozbieżności występujące w niemieckim orzecznictwie na tle rozporządzenia nr 259/2008. Ten akt prawa europejskiego zobowiązuje właściwe organy

administracji publicznej do udostępnienia osobom trzecim informacji o beneficjentach pomocy publicznej ze środków Unii Europejskiej oraz wysokości środków im udzielanych. W lutym 2009 r. Sąd Administracyjny w Wiesbaden rozpatrywał dwie sprawy wytoczone przez producentów rolnych czujących się poszkodowanymi w rezultacie wprowadzenia wspomnianego aktu prawnego. W obu wypadkach Sąd zwrócił się z pytaniem prawnym do ETS, przy czym w uzasadnieniu pytania wskazano, iż wątpliwa jest zgodność przedmiotowego rozporządzenia z prawem unijnym, w szczególności z prawem do ochrony danych osobowych. Stanowisko to zasadniczo podziela także sam Autor artykułu. Obok wspomnianego stanowiska, istnieje także odmienna ocena, wyrażona m.in. w orzeczeniu Sądu Administracyjnego II instancji kraju związkowego NRW (Północna Nadrenia-Westfalia).

Alfred Schneider, *Beschränkung der Landwirtschaft durch die Festsetzung von Wasserschutzgebieten* (Ograniczenia dla rolnictwa w związku z ustanowieniem obszaru ochronnego wód), AUR 2009, nr 8, s. 243-247.

Przedmiotem artykułu jest problematyka ustalenia treści klauzuli generalnej dobra powszechnego z § 19 ust. 1 WHG. Praktyczne znaczenie zagadnienia jest istotne, albowiem ustanowienie obszaru ochronnego wód jest uzasadnione w sytuacji, gdy wymaga tego dobro powszechne. Samo zaś ustanowienie takiego obszaru oznacza w konsekwencji zakaz podejmowania określonych działań, względnie dopuszczenie ich tylko w razie spełnienia oznaczonych warunków. Takie ograniczenia są szczególnie dotkliwie odczuwane przez podmioty prowadzące działalność rolniczą.

W ocenie Autora, wykładnia pojęcia „dobro powszechne” wymaga – obok uwzględnienia zapewnienia odpowiedniej jakości wody pitnej – wzięcia pod uwagę interesu rolnictwa. Wynika to wprost z treści samego § 19 ust. 1 WHG. Jednocześnie, w celu ustanowienia obszaru ochronnego, wymaga się zbadania, czy w danej sprawie spełnione są łącznie trzy warunki. Należy mianowicie ustalić, czy zasoby wody pitnej są zagrożone, czy wymagają w konkretnej sytuacji ochrony, a ponadto czy objęcie ich ochroną może okazać się skuteczne. W szczególnych wypadkach rozporządzenie o obszarach ochrony wód umożliwia dopuszczenie wyjątków od rygorów związanych z ustanowieniem obszaru ochrony, w czym Autor dopatruje się dalszego narzędzia służącego realizacji zasady proporcjonalności.

Tobias Brenner, Felix Loth, *Rechtliche Anforderungen an landschaftsgerechtes Bauen* (Prawne wymogi budownictwa zgodnego z wymogami krajobrazowymi), AUR 2009, nr 9, s. 277-284.

Punktem wyjścia rozważań Autorów jest stwierdzenie, że w ostatnim okresie ukazały się liczne prace naukowe na temat budownictwa zgodnego z wymogami krajobrazowymi. Znaczenie tych badań polega przede wszystkim na tym, że służą one ustalaniu optymalnego sposobu wkomponowania rolniczych budowli użytkowych

w krajobraz naturalny. Zagadnienie to regulują głównie przepisy prawa budowlanego. Projekt budowlany powinien być zarówno zgodny z interesem osób prywatnych, jak i z interesem publicznym, przy czym należy każdorazowo pogodzić konieczność ochrony krajobrazu z interesem właściciela nieruchomości oraz względami ochrony środowiska. Autorzy podkreślili, że okolicznością wpływającą na skomplikowany charakter omawianej problematyki jest fakt, iż kwestie te unormowane są zarówno aktem prawa federalnego, odpowiednim aktem prawa krajowego, jak i aktami prawa miejscowego wydawanymi przez właściwe miejscowo organy stanowiące gminy. Wpływ na wydanie zezwolenia na budowę w związku z wkomponowaniem budowli w krajobraz mają także przepisy zawarte w BNatSchG.

Claudia Cymutta, *Pacht- und Landpachtverträge in der Insolvenz (Umowy dzierżawy w trakcie upadłości)*, AUR 2009, nr 10, s. 313-318.

Autorka opisuje zagadnienie umów dzierżawy zawieranych przez producentów rolnych w związku z prowadzeniem postępowań upadłościowych ich dotyczących. Znaczenie tego zagadnienia wzrosło w związku z ogólnogospodarczą sytuacją na świecie oraz specyficznymi problemami rolnictwa w Niemczech, polegającymi na szybszym wzroście cen środków produkcji niż cen wytwarzanych towarów. Doniosłość problematyki umów dzierżawy w postępowaniu upadłościowym wynika zaś z faktu, że obecnie 62% gruntów rolnych jest w Niemczech przedmiotem dzierżawy. Autorka omawia wpływ postępowania upadłościowego na prawa i obowiązki stron umowy. Analiza tego zagadnienia obejmuje wszystkie fazy postępowania, i to zarówno w przypadku upadłości wydzierżawiającego, jak i dzierżawcy, przy czym należy zaznaczyć, że zasadniczo sam fakt ogłoszenia upadłości wobec jednej ze stron umowy, zgodnie z § 108 ff. InsO, nie rozwiązuje jej. Takie rozwiązanie jest podyktowane zamiarem zapewnienia stronom przewidywalnych warunków przy wykonywaniu umów dzierżawy.

MICHAŁ MARCINKOWSKI